

اثر آستانه‌ای بدهی‌های عمومی دولت بر رشد اقتصادی کشورهای منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا (رهیافت انتقال ملایم لجستیکی در داده‌های تابلویی)*

جعفر ژیلایی اقدم**

علیرضا دقیقی اصلی***

مجید فشاری****

مرجان دامن کشیده*****

علی اسماعیل زاده مقری*****

تاریخ دریافت: ۹۸/۰۵/۲۶ - تاریخ تأیید: ۹۸/۱۱/۰۸

چکیده

در ادبیات اقتصاد کلان تأثیر بدهی‌های عمومی دولت بر رشد اقتصادی از دیدگاه‌های مختلفی مورد بررسی قرار گرفته و در سال‌های اخیر از نقطه نظر تجربی نیز نحوه ارتباط بین این دو متغیر مورد توجه پژوهشگران واقع شده است. از این رو هدف اصلی این پژوهش بررسی تأثیر آستانه‌ای بدهی‌های عمومی دولت بر رشد اقتصادی ۲۰ کشور منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا طی دوره زمانی ۲۰۱۹-۲۰۰۰ می‌باشد. برای نیل به این هدف، مدل تجربی تحقیق با بهره‌گیری از الگوی رگرسیون انتقال ملایم در داده‌های تابلویی برآورد شده است. نتایج آزمون خطی بودن، قویاً وجود رابطه غیرخطی بین متغیرهای مورد مطالعه را تأیید می‌کند. همچنین لحاظ نمودن یک تابع انتقال با یک پارامتر آستانه‌ای که بیانگر یک مدل دو رژیم است، برای تصریح رابطه غیرخطی میان متغیرهای مورد بررسی کفایت می‌کند. بر اساس نتایج به دست آمده حد آستانه‌ای برای کشورهای منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا برابر ۳۸/۱ درصد و سرعت انتقال نیز ۱/۷۴ برآورد شده است. در کشورهای منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا نسبت بدهی‌های عمومی دولت به تولید در نظام حدی اول تأثیر مثبت و در نظام حدی دوم تأثیر منفی بر رشد اقتصادی دارد. لذا در صورتی که نسبت بدهی‌های عمومی دولت به تولید از مقدار ۳۸/۱ درصد تجاوز کند، رشد اقتصادی کاهش یافته و اثر آستانه‌ای بدهی‌های عمومی دولت در کشورهای مورد بررسی تأیید می‌شود.

واژه‌های کلیدی: اثر آستانه‌ای، نسبت بدهی‌های عمومی دولت به تولید ناخالص داخلی، رشد اقتصادی، کشورهای منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا، الگوی انتقال ملایم لجستیکی در داده‌های تابلویی.

طبقه‌بندی JEL: C23, F32, H63

* این مقاله مستخرج از رساله دکتری نویسنده اول در دانشگاه آزاد تهران واحد مرکزی به راهنمایی آقایان دکتر علیرضا دقیقی اصلی و دکتر مجید فشاری می‌باشد.

** دانشجوی دکتری علوم اقتصادی دانشگاه آزاد واحد تهران مرکزی Email: jaf_zh@yahoo.com

*** استادیار اقتصاد دانشگاه آزاد واحد تهران مرکزی (نویسنده مسئول) Email: a.daghighiasli@iauctb.ac.ir

**** دانشیار اقتصاد دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران Email: m.feshari@khu.ac.ir

***** استادیار اقتصاد دانشگاه آزاد واحد تهران مرکزی Email: Mar.Daman_Keshideh@iauctb.ac.ir

***** دانشیار مدیریت مالی دانشگاه آزاد واحد تهران مرکزی Email: Ali.esmaelzadeh@iauctb.ac.ir

***Threshold Effect of General Government Debt on Economic Growth
in Middle East and North Africa Countries
(Logistic Smooth Transition Regression Approach in Panel Data)***

Jafar zhilaei aghdam *

ali reza Daghighiasli **

Majid feshari ***

Marjan daman keshideh ****

ali.esmaelzadeh *****

Received: 17/08/2019 Accepted: 28/01/2020

Abstract

The achievement of high economic growth rates and stable including the important issues of each country. On the other hand, government debt and threshold effects (especially on economic growth) is also one of the basic problems of countries into account. Hence, the purpose of this study was to investigate the effect of general government debt ratio on economic growth in MENA counties during the period of 2000-2019. To conduct this review of panel data regression model a gentle transition (PSTR) has been used. The test results being linear, nonlinear relationship between strongly studied variables to verify it. Also in terms of the transfer of a function with a parameter of a threshold which represents a model of two nonlinear regime stipulated for the relationship among the variables with Adequacy Based on the results of a threshold for MENA countries, , in order to 38.1 also against the slope parameter 1.74 estimated. In MENA countries the first variable in the extent of the general government debt ratio positive affect and negative affect in the

---

* PhD student of Department of Economics, Azad University, Tehran Branch

Email: jaf_zh@yahoo.com

** Assistant Professor of Department of Economics, Azad University, Tehran Branch

Email: a.daghighiasli@iauctb.ac.ir

*** Associate Professor of economics, department of Economics, Kharazmi University, Tehran, Iran Email: m.feshari@khu.ac.ir

**** Assistant Professor of economics, Department of Economics, Azad University, Tehran Branch, Tehran, Iran Email: Mar.Daman_Keshideh@iauctb.ac.ir

***** Associate Professor of Financial Management, Azad University, Tehran Branch Email: Ali.esmaelzadeh@iauctb.ac.ir

second part they have on economic growth.

Keywords: *Threshold Effect, General Government Debt, Economic Growth, MENA Countries, Logistic Smooth Transition Regression in Panel Data.*

JEL Classification: *C23, F32, H63.*